

A MORDVIN BIRTOKOS SZEMÉLYRAGOZÁS ANOMÁLIÁI (NYELVTÖRTÉNETI ELEMZÉS)

KERESZTES LÁSZLÓ

(Debreceni Egyetem)

0. A mordvin névszóragozás igen sokrétű. Az alapragozás egyes számában mindkét nyelvjáráscsoportban esetragos paradigma használatos, a többes szám viszont hiányos: csak az ősi *-t* jeles nominativus-accusativus van meg. Az egyes számú határozóragos alakoknak így többes jelentése is van. A határozatlan, alapragozás mellett létezik határozott ragozás is, amelynek paradigmája egyes és többes számban teljesebb. Ezeket a formákat mutató névmási determinátorokkal (végartikulusokkal) képezik, mint például a balkáni és a skandináv nyelvekben. A határozott ragozás ősmordvin fejlemény. A harmadik ragozási forma az ősi eredetű birtokos személyragozás.

Az *erza*- és *moksa*-mordvin morfológia legellentmondásosabb vonása a **birtokos személyragozás grammatikai esetei** (nominativus, genitivus-accusativus és dativus) tekintetében mutatkozik. Az eltérés abban áll, hogy a moksában az ősi eredetű birtokos személyragok helyett látszólag teljesen más, új toldalékok használatosak:

	erza	moksa	erza	moksa
Nom	egy birtok	egy birtok	több birtok	több birtok
Px1Sg	<i>-m</i>	<i>-žə</i>	<i>-n/-ń</i>	<i>-ńə</i>
Px2Sg	<i>-t/-t'</i>	<i>-ćə</i>	<i>= (-nt)</i>	<i>-t'ńə</i>
Px3Sg	<i>-zo/-ze</i>	<i>-c</i>	<i>-nzo/-nze</i>	<i>-nzə</i>
Px1Pl	<i>-nok/-ńek (-mok/-mek)</i>	<i>-ńkə</i>	<i>=</i>	<i>=</i>
Px2Pl	<i>-nk</i>	<i>-ńtə</i>	<i>=</i>	<i>=</i>
Px3Pl	<i>-st (-sk)</i>	<i>-snə/-cnə</i>	<i>=</i>	<i>=</i>

(Az = jel arra utal, hogy a több birtokra utaló toldalékok azonosak az egy birtokra utalókkal. A zárójeles formák csak nyelvjárásokban vannak/voltak meg.)

Az **erza** rendszer – ahogy a finnben is – keveredés útján állt elő. Világos nyomai vannak a személyes névmási eredetűeknek (egyes paradigma és a többes 3. személy). Néhány személyben fellelhető a több birtokra utaló *n* elem is. Ezeknek az adatoknak az alapján a következő rendszer tehető föl:

- a) **-m*, **-t*, **-sV*, **-mVk*, **-tVk*, **-sVk* (egy birtok),
- b) **-n-m*, **-n-t*, **-n-sA*, **-n-mVk*, **-n-tVk*, **-n-sVk* (több birtok).

A **moksa** rendszerben az alapeseteket (nominativus, genitivus-accusativus) tekintve alig ismerhetők föl az ősi elemek: ilyen a több birtokra utaló egyes 3. személy (*-nzə* < **-nsV*), s nem zárható ki a többes 1. és 2. személy ősi eredete sem (*-ńkə* < **-n-mVk*, *-ńtə* < **-n-tVk*). Hangtanilag a 3. személyű toldalékokban lehet még „némi

jóindulattal” felismerni személyes névmásokat (*-c*, *-snə/-cnə* < **-s-*). A többi rag viszont minden bizonnyal innováció eredménye.

Az **egy birtokra** utaló elemek:

Sg1 *-žə* ’enyém’ < **-m + šä* (Px1Sg + DetPron) Paasonennél (1903) nyelvjárási-
lag van *-ňžä* alak is. | Sg2 *-čə* ’tied’ < **t + šä* (Px2Sg + DetPron). | Sg3 *-c* ’övé’ véleményem szerint a < *-c* < *-s*, tehát **-n + s* (Gen + Px3Sg), amely eredetileg genitivus-accusativusként funkcionált. Ez az (*-n-c*) forma eredetileg tehát genitivus lehetett, amely a mai napig meg is maradt ebben a funkcióban. Erre utal többek között az a tény is, hogy a moksában ez az egyes 3. személyű alak az egyetlen, amelyben az esetrag nem a birtokos személyragok után áll, hanem a személyrag előtt!

Pl1 *-ňkə* ’mienk; mieink’ < **-mVk ~ *-n-mVk* > *-ňkə*. A több birtokra utaló *n*-es alak általánosult, és mind a mai napig utal egyes és többes birtokra. | Pl2 *-ňtə* ’tietek; tieitek’ < **-n-tVk* > *-ňtə* (itt a ragvégi *k* elem tűnt el). A többes ragok utalhatnak egyes és többes birtokra. | Pl3 *-snə/-cnə* ’övék; övéik’. Az előtag minden bizonnyal a 3. személyű névmásra megy vissza. Nehezen magyarázható viszont a *-na* elem (Szerebrennyikov 1967: 57). Véleményem szerint metatézisről van szó, így nem választható el az egyes 3. személyű birtokos személyragtól (? < **-n-sVk*).

A **több birtokra** utaló paradigma hiányos:

Sg1 *-ňə* ’enyémek’ < **-n + ňä* (Px1Sg + DetPron). Rövidülés történt. | Sg2 *-t’ňə* ’tied’ < **-t + ňä* (Px2Pl + DetPron). Nem valószínű, hogy a *t* mutató névmási eredetű lenne. Ez a rag teljesen azonos a determinatív főnévragozás többes nominativusával, hiszen a tőalternáció is ugyanúgy működik: *jalga-t’ňä* ’a barátok, barátaid’ – *or-t’ňä* [or-ňä] ’a ruhák, ruháid’, az irodalmi helyesírás szerint: *ялгатне – орхне*. | Sg3 *-nzə* ’övéik’ < **-n + sV* (Pl + Px3Sg).

A Pl1, 2, 3 alakok azonosak az egy birtokra utalókkal, amelyeknek tehát többes jelentése is van. Az eredeti birtoktöbbsesítő, *n*-t tartalmazó formák így elterjedtek mindkét jelentésben: *jalga-ňkə* ’barátunk; barátaink’, *jalga-ňtə* ’barátotok; barátaítok’, *jalga-snə* ’barátjuk; barátaik’ stb.

1. Eltérések a grammatikai esetekben

Mint fentebb láttuk, az erza és moksa nominativusi alakok lényegesen különböznek egymástól. Lássuk a genitivus-accusativusi és dativus-allativusi formákat is!

Casus	E <i>val’ma</i>	M <i>val’mä</i> ’ablak’
	egy / több birtok	egy / több birtok

Px1Sg	Nom	<i>val’ma-m / val’ma-n</i>	<i>val’mä-žə / val’mä-ňə</i>
	Gen-Acc	<i>val’ma-n / =</i>	<i>val’mä-žə-ň / val’mä-ňə-ň</i>
	Dat-All	—	<i>val’mä-žə-ň-d’i / val’mä-ňə-ň-d’i</i>

Px2Sg	Nom	<i>val’ma-t / =</i>	<i>val’mä-čə / val’mä-t’ňə</i>
	Gen-Acc	<i>val’ma-t / =</i>	<i>val’mä-čə-ň / val’mä-t’ňə-ň</i>
	Dat-All	—	<i>val’mä-čə-ň-d’i / val’mä-t’ňə-ň-d’i</i>

Px3Sg	Nom	<i>val'ma-zo / val'ma-nzo</i>	<i>val'ma-c / val'ma-nzə</i>
	Gen-Acc	<i>val'ma-nzo / =</i>	<i>val'ma-nc (!) / val'ma-nzə-ń</i>
	Dat-All	—	<i>val'ma-nc-ti (!) / val'ma-nzə-ń-di</i>

Px1Pl	Nom	<i>val'ma-nok / =</i>	<i>val'mä-ńkə / =</i>
	Gen-Acc	<i>val'ma-nok</i>	<i>val'mä-ńkə-ń</i>
	Dat-All	—	<i>val'mä-ńkə-ń-d'i</i>

Px2Pl	Nom	<i>val'ma-nk / =</i>	<i>val'mä-ńtə / =</i>
	Gen-Acc	<i>val'ma-nk</i>	<i>val'mä-ńtə-ń</i>
	Dat-All	—	<i>val'mä-ńtə-ń-d'i</i>

Px3Pl	Nom	<i>val'ma-st / =</i>	<i>val'ma-snə / =</i>
	Gen-Acc	<i>val'ma-st</i>	<i>val'ma-snə-n</i>
	Dat-All	—	<i>val'ma-snə-n-di</i>

Legnehezebben magyarázható az egyes 1. személyű *-žə* rag, bár – mint fentebb láttuk – itt is felmerül annak a lehetősége, hogy ennek a toldaléknak az előzménye **-n-šä* lehetett. Az egyes 2. személyben is ugyanilyen toldalékhalmazozás történt: *-čə < *-t-šä*. Az a kérdés, miért kellett determinánssal megtoldani az ősi ragokat. Véleményem szerint a változás okait a rendszerben, a homonímia elkerülésére való törekvésben kell keresni. A moksában **ava-n* 'nőm ~ nő vagyok', **ava-t* 'nőd ~ nő vagy', **al'a-n* 'férfim ~ férfi vagyok', **al'a-t* 'férfid ~ férfi vagy'. Ennek a kettősségnek a kiküszöbölésére két lehetőség kínálkozott:

a) A moksában a birtokos személyraghoz hozzátoldották a determinánst: **ava-n-šä > ava-ń-žə > ava-žə* 'nőm', **ava-t-šä > ava-čə* 'nőd' – *ava-n* 'nő vagyok', *ava-t* 'nő vagy'. – Miután a határozott névragozásban kialakultak a végartikulusok (*jalga-š* 'barát + az = a barát'; *jalga-t-ńə*, 'barátok + azok = a barátok', ugyanígy hozzátoldották a determinánssokat egyes birtokos személyragokhoz is (**jalga-n + šä >> jalga-žə* 'barátom + az = a barátom', *jalgat + šä > jalga-čə* 'barátod + az = a barátod' stb.). Amennyiben az egyes szám 1. személyre felteszünk egy személynévmási kezdetű toldalékot (**-m-šä > -ń-žə*, ill. **-n-ńä > -ń-ńə > -ńə*), meg kell magyaráznunk e toldalékok egyszerűsödésének okait. Véleményem szerint mindkét esetben a 2. személlyel való összevetés adhat magyarázatot, hiszen a 2. személyű alakokban felismerhető az összetett személyrag első helyén egy 2. személyre utaló névmási eredetű elem (**-t-šä > -čə*, ill. **-t-ńä > -t-ńə*), így feleslegessé vált utalni az egyes 1. személyre, s ez az elem kiesett, ill. rövidüléssel állt elő az új toldalék. – A 3. személyű birtokos személyragokban fellelhetők a névmási előzmények: (Px3Sg) *-c*, (Px3Sg több birtok) *-nzə*, (Px3Pl) *-snə < *-sV*.

b) Az erzában a névszók predikatív formáit úgy különböztetik meg, hogy hiátus-töltő *j-t* használnak: *ava-n* 'nőm', *ava-t* 'nőd' – *ava-jan* 'nő vagyok', *ava-jat* 'nő vagy'. Véleményem szerint talán ezzel magyarázhatók az ősi birtokos személyragok hosszabb

formái a moksában. A 3. személyben jobban megőrződhetett az eredeti rag, mert nem esett egybe a predikatív formával: *son ava* 'ő nő' – *ava-c* 'nője'.

A több birtokra utaló személyragok mindegyikében megtalálható az ősi *-n* birtok-többséítő jel. Ez előfordul a többes 1. és 2. személyű birtokosra utaló toldalékokban. Ezért nem alakultak ki külön alakok a moksában az egy és több birtok különbségének kifejezésére, tehát *val'mäñkə* 'ablakunk; ablakaink', *val'mäñtə* 'ablakotok; ablakaitok' stb. Ugyanez tapasztalható az erzában is: *val'manok*, *val'mant*.

A moksában elég furcsa pár található a 3. személyben: *val'manzə* 'ablakai' – *val'masnə* 'ablakuk; ablakaik'. A *val'manzə* forma teljesen szabályos (< **-nsV*), míg a másikban minden bizonnyal metatézis történt **-nsV* > *-snə*. Nem tartom valószínűnek, hogy ez a toldalék is a mutató névmás hozzátoldásával keletkezett volna: *-s-nə* (Px3Sg + DetPron). Ez felépítését tekintve teljesen különbözne a többi konstrukciótól. Ez a mássalhangzó-kapcsolat mindenképpen újabb, hiszen az inessivus ragban található **-snA* kapcsolat sokkal korábban asszimilálódott, majd egyszerűsödött: **-ss-* > *-s-* lett (vö. pl. Keresztes 1987: 99, 101; R. Bartens 1999: 104).

Mínthogy mind a determinatív toldalékok, mind pedig a birtokos személyragok a névszó határozott voltát jelzik, természetesnek tűnik, hogy a mordvin ezeket keveri. Több esetben egybeesnek vagy hasonlítanak a két ragozás toldalékai. Ilyen például a több birtokra utaló egyes 2. személyű rag. Ennek moksa alternánsai teljesen azonosak a többes determinatív ragozás nominativusával. A mássalhangzós tövekben is ugyanazok a változások következnek be, mint a determinatív többes alakban! (Vö. Keresztes 2013: 131–3.) Gyakorlatilag tehát ez a birtokos személyragos forma azonos a determinatív többes nominativusszal. Összevetve a hasonló jellegű toldalékcsoportokat, a következő képet kapjuk:

NomPl (határo- zott)	<i>jalga-t'ñə</i> 'a barátok' <i>ялгатне</i>		<i>kal-t'ñə</i> 'a halak' <i>калхне</i>		<i>meš-t'ñə</i> 'a méhek' <i>мешне</i>
Px2Sg (több bir- tok)	<i>jalga-t'ñə</i> 'barátaid' <i>ялгатне</i>		<i>kal-t'ñə</i> 'halaid' <i>калхне</i>		<i>meš-t'ñə</i> 'méhei' <i>мешне</i>
Px1Sg (több bir- tok)		<i>jalga-ñə</i> 'barátaim' <i>ялгане</i>		<i>kal-əñə</i> 'halaim' <i>калоне</i>	<i>meš-ə-ñə</i> 'méheim' <i>мешене</i>

Látható, hogy a mássalhangzós tövekben a több birtokra utaló többes szám 1. személyű alak mindössze egy redukált hangtöbbséttel rendelkezik! Ehhez hozzávehetjük még a kicsinyítő képzős alakokat is, amelyek tovább növelik a homonimiát: *jalga-ñä* 'kis barát', *kal-ñä* 'halacska', *meš-ñä* 'méhecske' | (moksa irodalmi átírásban) *ялга-ня*, *кал-ня*, *меш-ня*.

A Px2Sg több birtokra utaló ragját – mint fentebb láttuk – természetesen úgy is lehet analizálni, hogy a *-t* utal a birtokos 2. személyére, a birtok többes számára pedig a többes mutató névmás, tehát Px2Sg + DetPron. A moksa beszélők minden bizonnyal így

is gondolják. Ilyen előzmények azonban nem valószínűsítik az egyes mássalhangzós tövekben jelentkező zöngétlenedést. Az egyes 2. személyben ugyanis ilyen nem tapasztalható: *kal-čə* 'halad', de *kaltńə* [kałńə], ir. *калһе* 'halaid'.

2. A genitívusi és datívusi formák

A moksa birtokos személyragozás **genitívusi** formái az alapalakokra épülnek, úgy hogy a birtokos személyragokhoz hozzátoldják az *-ń* ragot: *jalga* 'barát' – *jalga-žəń*, *-čəń*, *-nc!*, *-ńkəń*, *-ńtəń*, *-snən* (egy birtok: 'barátomnak, barátodnak, barátjának a ...'); *jalga-ńəń*, *-tńəń*, *-nzən* (több birtok: 'barátaimnak, barátaidnak, barátainak a ...'). Egyetlen kivétel az egyes 3. személy, amelyben a genitívus ragja – látszólag – megelőzi a személyragot (*-n-c!*). Az összes többi teljesen új forma, így ennek alapján véleményem szerint a mordvin részlegesen sem sorolható a Px+Cx típusú nyelvek közé. Ez átértékelődés eredménye! – Az erzában a genitívus-accusativus általában megegyezik a nominativusszal. Kivétel az egyes 3. személy, amelynek a ragja *-nzo/-nze*.

A **datívus** ragja eredetileg névutó volt (*-d'i*, *-t'i*, *-di*, *-ti* 'hoz, -nek'), ahol a névutó – a határozott ragozáshoz hasonlóan – általában a genitívusra épül: *jalga* 'barát' – *jalga-žəń-d'i*, *-čəń-d'i*, *-nc-ti*, *-ńkəń-d'i*, *-ńtəń-d'i*, *-snən-di* (egy birtok: 'barátomnak, barátodnak, barátjának' stb.); *jalga-ńəń-d'i*, *-tńəń-d'i*, *-nzən-di* (több birtok: 'barátaimnak, barátaidnak, barátainak'). – Az egyes 1. és 2. személyben járulhat a rag (*-t'i*) a nominativushoz is: *jalgaž-t'i*, *jalgač-t'i* 'barátomnak, barátodnak'! Az erzában ezeknek nincsenek megfelelőik.

3. A függő (határozó ragos) esetek szerkezeti azonosságai

Nézzük végül a mordvin nyelvjáráscsoportok közös vonásait is A helyhatározói, függő esetek azonos módon alakulnak: Cx + Px, pl. (Iness) *val'ma-sə-n*, *-t*, *-nzə*, *-nok* (M *-nk*), *-nk* (M *-nt*), *-st* 'ablakomban, ablakaimban; ablakodban, ablakaidban' stb. Ezekből a formákból az anyanyelvi beszélők számára nyilvánvaló, hogy mely elemek utalnak a birtokos személyére. A Pl1 és Pl2 különbségei hangtanilag könnyen magyarázhatók: **-n-mV/k* > E *-nok*, M *-nk*, ill. **-n-tV/k* > **-ntk* > E *-nk*, M *-nt*. (Mint fentebb láttuk, az erzában ez a rendszer a nominativusban is megmaradt.)

	Casus	E <i>val'ma</i>	M <i>val'mä</i> 'ablak'
Px1Sg	Iness	<i>val'ma-so-n</i>	<i>val'ma-sə-n</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-n</i>	<i>val'ma-stə-n</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-n</i>	<i>val'ma-zə-n</i>
Px2Sg	Iness	<i>val'ma-so-t</i>	<i>val'ma-sə-t</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-t</i>	<i>val'ma-stə-t</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-t</i>	<i>val'ma-zə-t</i>
Px3Sg	Iness	<i>val'ma-so-nzo</i>	<i>val'ma-sə-nzə</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-nzo</i>	<i>val'ma-stə-nzə</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-nzo</i>	<i>val'ma-zə-nzə</i>

Px1Pl	Iness	<i>val'ma-so-nok</i>	<i>val'ma-sə-nk</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-nok</i>	<i>val'ma-stə-nk</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-nok</i>	<i>val'ma-zə-nk</i>

Px2Pl	Iness	<i>val'ma-so-nk</i>	<i>val'ma-sə-nt</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-nk</i>	<i>val'ma-stə-nt</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-nk</i>	<i>val'ma-zə-nt</i>

Px3Pl	Iness	<i>val'ma-so-st</i>	<i>val'ma-sə-st</i>
	Elat	<i>val'ma-sto-st</i>	<i>val'ma-stə-st</i>
	Ill	<i>val'ma-zo-st</i>	<i>val'ma-zə-st</i>

A függő esetek nem használatosak többes számban, így a fenti birtokos személyragos alakok már nem fejezhetik ki az egy és több birtok közti különbséget. Míg a nominativusban különbség van a *ćoram* 'fiam' – *ćoran* 'fiaim' és a *ćorazo* 'fia' – *ćoranzo* 'fiai' alakok között, addig a *ćora-so-n* 'fiamban', *ćora-so-nzo* 'fiában'. (Nincs tehát az erzában *ćora-so-m és *ćora-so-zo pár) Így az *n* elem nem fejezi ki a birtok többségét.

4. További analitikus alakok

A moksa nyelvjárásokban vannak párhuzamosan analitikus alakok is, amelyek a dativushoz hasonlóan a genitivusra épülnek. Ezeket a több birtok kifejezésére használják: *ćora-sə-n* 'fiamban; fiaidban' – (nyj.) *ćorañəñ esə* 'fiaimban', *ćorasə-t* 'fiadban; fiaidban' – (nyj.) *ćorañəñ esə* 'fiadban' (Bartens 1999: 105). Ezek a nyelvjárási formák így nagyon hasonlítanak a határozott ragozás helyhatározói paradigmáihoz. Ez is bizonyítja a birtokos és a determinatív névragozás összefüggéseit! Minthogy mind a determinatív toldalékok, mind pedig a birtokos személyragok a névszó határozott voltát jelzik, természetesnek tűnik, hogy a nyelv ezeket keveri, így több esetben egybeesnek vagy hasonlítanak a két ragozás toldalékai.

5. Összefoglalás

A birtokos személyragozás kiindulópontja mindkét mordvin nyelvjárás csoportban ősi eredetű. Ezt bizonyítja az erza és a moksa függő esetekben használatos paradigma. A legmarkánsabb különbség a moksa paradigma nominativusában és genitivusában mutatkozik. Ez az eltérés kétségtől moksa innováció eredménye, amelynek alapján a moksa részlegesen sem sorolható a Px+Cx típusú nyelvek közé. Véleményem szerint a változás okait a rendszerben, a homonímia elkerülésére való törekvésben kell keresni. A birtokos személyragozás átalakulását funkcionálisan, az egyéb névszói paradigmákhoz való viszonyában közelítettem meg, és megvizsgáltam, melyek azok az alakok, amelyek homonímiája miatt kerülhetett sor a rendszer megváltozására. A változás egyik oka az volt, hogy a birtokos személyragozás és a névszók predikatív ragozásának homonímiáját ezáltal küszöbölhették ki. A másik ok pedig az, hogy a birtokos és a determinatív paradigma kialakulása interferenciát okozott. A hasonló elvek alapján történt továbbragozás új alakokat hozott létre. Ennek pedig természetes kiindulópontja volt, hogy mindkét ragozás a

névszó határozottságának kifejezésére szolgált és szolgál. Az ómordvin határozott paradigma kialakulásakor a mutató névmások agglutinációjával végartikulusok képződtek: *moda-sä 'föld az' > E/M *moda-s* 'a föld'; *moda-t-nä 'földek azok' > E *moda-t'-ne*, M *moda-t'-nä* 'a földek'. Ez mindkét nyelvjáráscsoportban mind a mai napig megőrződött. A moksában a birtokos paradigma is ennek mintájára alakult tovább; az egyes 1. és 2. személyben a birtokos személyek határozott voltát redundánsan tovább erősítették a mutató névmások hozzátoldásával: *jalga-m-sä 'barátom az' >> *jalga-žə* 'a barátom'; *jalga-n-nä 'barátaim azok' >> *jalga-nə* 'a barátaim'; *jalga-t-sä 'barátod az' >> *jalga-čə* 'a barátod' stb. A jelenlegi birtokos paradigma egyes és többes 3. személyei további rendhagyó fejlődési folyamatok útján jöttek létre, a többes szám alapeseteiben pedig keveredés és kiegyenlítődés történt, amelynek révén az ősi paradigma elemei ma már alig ismerhetők föl.

Hivatkozások

- Bartens, Raija 1999: *Mordvalaiskielten rakenne ja kehitys* (Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 232.), Helsinki, Suomalais-Ugrilainen Seura.
- Bubrih = Бубрих, Д. В 1953: *Историческая грамматика эрзянского языка*, Саранск, Мордовское Книжное Издательство.
- EK 2000 = Цыганкин, Д. В. red. 2000: *Эрзянь кель. Морфемика, валонь теевема ды морфология*, Саранск, Красный Октябрь.
- Feoktistov, Aleksandr & Sirkka Saarinen 2005: *Mokšamordvan murteet* (Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 249.), Helsinki, Suomalais-Ugrilainen Seura.
- Grammatika 1962 = Коляденков, М. Н. ed.: *Грамматика мордовских языков. Часть I. Фонетика и морфология*, Саранск, Мордовское Книжное Издательство.
- Grammatika 1980 = Цыганкин, Д. В. red. 1980: *Грамматика мордовских языков*, Саранск, Мордовский Государственный Университет.
- Jevszevjev = Евсеев, М. Е. 1934/1963: *Основы мордовской грамматики*, Избранные труды. Том третий. Саранск, Мордовское Книжное Издательство.
- Keresztes László 1987: *Geschichte des mordwinischen Konsonantismus I* (Studia uraloaltaica 27.), Szeged, Universitas Szegediensis de Attila József nominata.
- 1990: *Chrestomathia Morduinica*, Budapest, Tankönyvkiadó. = MdChr
- 1999: *Development of Mordvin Definite Conjugation* (Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 233.), Helsinki, Suomalais-Ugrilainen Seura.
- 2011: *Bevezetés a mordvin nyelvészetbe*, Debrecen, Debrecen University Press.
- 2013: Morféma-alternációk a moksa-mordvin határozott és birtokos személyragozásban, *Folia Uralica Debreceniensia* 20, 109–52.
- 2014: A moksa-mordvin birtokos személyragozás átalakulása (Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 270.), Helsinki, Suomalais-Ugrilainen Seura, 141–9.
- 2015: Смешение структур в личных окончаниях притяжательного склонения мокша-мордовских диалектов, *Folia Uralica Debreceniensia* 22, 111–22.
- Maticsák Sándor 2003: Névszói morféma-alternációk az erza-mordvinban, *Folia Uralica Debreceniensia* 10, 143–64.

- MdChr 1990 = Keresztes László 1990: *Chrestomathia Morduinica*, Budapest, Tankönyvkiadó.
- МК 2000 = Алянкин, Н. С. ред. 2000: *Мокиень кяль. Морфология*, Саранск, Красный Октябрь.
- Paasonen, Heikki 1903: *Mordvinische lautlehre* (Mémoires de la Société Finno-Ougrienne 22.), Helsingfors, Suomalais-Ugrilainen Seura.
- 1909: *Mordwinische chrestomathie mit glossar und grammatikalischem abriß*, Helsingfors, Suomalais-Ugrilainen Seura.
- Szerebrennyikov = Серебренников, Б. А. 1967: *Историческая морфология мордовских языков*, Москва, Наука.